
[2010-43-RE](#)

CAUSA 2010-43-RE

Número de registre 582-2010. Recurs d'empara

AUTE DEL 6 D'ABRIL DEL 2011

BOPA núm. 25, del 20 d'abril del 2011

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 22 de desembre del 2010, per la representació processal de la Sra. Maria Reig Moles, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute del 30 de novembre del 2010, dictat pel Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari:

“**Primer**.- La nul·litat de ple dret de l'Aute amb la referència núm. 237/10 de data 30 de novembre del 2010, així com de les resolucions judicials que el precedeixen, és a dir, l'Aute dictat pel mateix Tribunal en data 14 de setembre del 2010 i l'Aute dictat pel Tribunal Unipersonal de Batlles en data 30 de juny del 2010 en el judici B-0089-1/09, per considerar que vulneren l'article 10 de la Constitució, principalment.

Segon.- Que la meva representada té dret a ser novament emplaçada per a complimentar el tràmit de contesta a la demanda dins dels esmentats Autes, acordant la retroacció de les actuacions al moment processal oportú”;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 14 de gener del 2011;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

La Sra. Maria Helena Vilanova Peiron va formular una demanda laboral contra la Sra. Maria Reig Moles.

Després de la resolució d'una qüestió prejudicial penal interposada per la defenent, la qual es va arxivar, el batlle instructor, mitjançant un aute del 2 de juny del 2010, va acordar la continuació de les actuacions civils i va fixar l'audiència per a la celebració del tràmit de contesta a la demanda al dia 21 de juny del 2010.

Els litigants, de comú acord, van demanar un aplaçament i mitjançant diligència d'aquell mateix dia, es va fixar l'audiència esmentada pel dia 28 de juny del 2010 a les 9 del matí.

Segon

El 28 de juny del 2010, a les 10.25 h. la demandant va sol·licitar que es declarés la Sra. Maria Reig Moles en rebel·lia processal, atès que estava esperant des de les 9.00 h. acompanyada de la seva filla menor i que l'audiència ja havia estat aplaçada una vegada.

En la primera diligència d'aquesta data es recull aquest fet, així com que la part defenent es trobava present a l'acte amb el seu escrit de contesta a la demanda.

En una segona diligència, s'hi recullen els motius del retard, així com el fet que la part defenent havia presentat el seu escrit de contesta al registre de la Presidència de la Batllia a les 10.50 h.

Tercer

La representació processal de la Sra. Maria Reig Moles va presentar un recurs d'apel·lació contra la primera diligència i, el 14 de juliol del 2010, el batlle, mitjançant una providència, va acordar no admetre aquest recurs a tràmit, ja que la diligència no té una naturalesa decisòria.

Quart

El 30 de juny del 2010, el Tribunal Unipersonal de la Secció Civil de la Batllia va dictar un aute en què acordava no admetre a tràmit l'escrit de contesta i de demanda reconvençional presentat a les 10.50 h. del 28 de juny del 2010 i fixava les audiències per a la celebració dels tràmits de proposició i

de judici de proves pel 19 i pel 26 de juliol del 2010, respectivament.

Cinquè

La representació processal de la Sra. Maria Reig Moles va presentar un recurs d'apel·lació contra aquest aute i, el 14 de setembre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què considera que "la resolució impugnada no impedeix la continuació del judici de primera instància ni encara menys hi posa fi, ans constitueix una decisió interlocutòria que resol una pretensió de caire merament processal, havent d'esperar la resolució definitiva del judici per a formular, si és el cas, el recurs corresponent, motiu pel qual és procedent no admetre a tràmit el recurs d'apel·lació."

Sisè

La representació processal de la Sra. Maria Reig Moles va formular, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció i el seu dret a la defensa.

Setè

El 30 de novembre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual desestimava l'incident de nul·litat d'actuacions interposat. El Tribunal Superior de Justícia va considerar que la part recurrent podria formular els recursos escaients contra la resolució que recaigués en el fons, tanmateix, va estimar que no es podia queixar d'un fet que li era totalment imputable, per no haver presentat el seu escrit de contesta a la demanda al moment fixat sense cap justificació.

Vuitè

El 22 de desembre del 2010, la representació processal de la Sra. Maria Reig Moles va presentar un recurs d'empara en què, primerament, relata de manera molt detallada els fets que van succeir el dia que havia de presentar la contesta a la demanda i els motius del seu retard. Substancialment, considera que la decisió de no admissió a tràmit de la contesta i de la seva demanda reconvençional causa un perjudici greu a la recurrent i, en definitiva, una greu indefensió. Efectivament, segons el seu parer, aquest tràmit és el més important i essencial de tot el procés civil en el qual es formulen els fets i els fonaments de dret que vertebraren l'oposició a la demanda i no es compta amb cap altre tràmit per rebatre els arguments de l'altra part.

Aquesta part fa un breu resum dels greuges del seu recurs d'empara: que la declaració de la seva rebel·lia processal comporta una greu indefensió; que l'escrit de contesta es presentés 1 hora i 20 minuts més tard de l'hora fixada pel batlle no és un defecte insubsanable que pugui motivar la inadmissió a tràmit per defecte formal; i que la no admissió a tràmit del recurs d'apel·lació no està fonamentada en dret.

En primer lloc, la representació processal de la recurrent destaca que no és cert que ella mateixa i la procuradora no estiguessin a la Batllia amb l'escrit de contesta, tanmateix, la procuradora no havia estat requerida per presentar-se a la Sala de Cúria. Discrepa del contingut de l'acte impugnat en relació amb els fets. Així mateix, apunta que la Batllia obre a les 9.00 h. del matí i tots els tràmits del batlle estaven fixats a la mateixa hora, a les 9.00 h. del matí, per tant aquests fets impossibiliten la resolució de tots els tràmits a la mateixa hora.

A més, aquesta organització deriva d'una carta del president de la Batllia que no està emparada per cap norma legal i no existeix cap norma escrita que reguli aquesta declaració de rebel·lia processal.

En segon lloc, la part recurrent considera que el segon fonament de la sentència del Tribunal Superior de Justícia ha de considerar-se invàlid, ja que es fonamenta en una disposició legal inexistente, l'article 173 de la Llei qualificada de la justícia. Així mateix, al·lega que la referència a la seva jurisprudència sobre aquest punt tampoc és pot admetre, ja que els tribunals tenen l'obligació de conèixer les peticions efectuades pels ciutadans i de resoldre-les.

En tercer lloc, pel que fa a l'argument que la recurrent té la possibilitat de recórrer la sentència que

es dicti en la primera instància, manifesta que el dret a la jurisdicció ha de ser respectat en cada instància judicial. L'Administració de Justícia està sotmesa al principi de legalitat i als principis previstos constitucionalment, concretament, els continguts en els articles 3.2, 10 i 86.2 i altres concordants de la Constitució. Per tant, s'haurà sempre de resoldre sobre les peticions formulades i només es podran desestimar per motius formals si el defecte és insubsanable, cosa que el Tribunal Superior de Justícia no ha esgrimit mai.

Seguidament, es detallen els escrits que s'acompanyen, els fonaments de dret al·legats i es fa una proposició de proves bàsicament testifical, consistent en diverses preguntes a formular a diverses procuradores.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la nul·litat de les resolucions objecte de recurs, que la recurrent torni a ser emplaçada per complimentar el tràmit de contesta a la demanda, i que s'acordi la retroacció de les actuacions al moment processal oportú.

Novè

El 14 de gener del 2011, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què s'oposa a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, ja que l'aplicació de les normes processals és una qüestió que correspon en exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària i que les qüestions plantejades manquen de contingut constitucional.

En primer lloc, el Ministeri Fiscal considera que s'han respectat tots els drets i totes les garanties contingudes en el dret a un procés degut.

En segon lloc, considera que les resolucions objecte de recurs del Tribunal Superior de Justícia contenen una motivació suficient que raona que l'acte de la Batllia no impedeix la continuació del judici, que contra la resolució d'incidentes que no impossibilitin la prossecució del procediment no es podrà interposar recurs i que la jurisprudència mateixa de la Sala Civil només permetia la inadmissió a tràmit del recurs d'apel·lació.

Fonaments jurídics

Primer

Tot i que l'escrit de recurs d'empara conté desenvolupaments dilatats, l'argumentació es pot resumir en tres al·legacions essencials que s'examinaran, en favor d'una coherència més gran, en un ordre diferent d'aquell que s'exposa en l'escrit esmentat. Aquestes tres al·legacions són les següents:

- per tal com es va concloure a la rebel·lia processal de la recurrent i, després, per tal com es va denegar que la decisió relativa al seu escrit de contesta fos susceptible d'apel·lació, els tribunals ordinaris van causar "una molt greu indefensió", ja que se li va impedir defensar-se de manera útil, mitjançant la presentació del seu escrit de contesta i de demanda reconvençional;

- la decisió que la declara en rebel·lia processal no està fonamentada en Dret: d'una banda, es va considerar erròniament que l'escrit de contesta i de demanda reconvençional havia estat presentat "de forma extemporània i sense que en cap moment la representació lletrada de la defenent hagi justificat que les causes del referit retard eren imputables a unes circumstàncies insuperables i que no li eren imputables"; d'altra banda, perquè, en qualsevol cas, la norma d'acord amb la qual "tots els tràmits de la Cúria hauran de presentar-se a les 9 hores del matí" procediria d'una carta "que redactà i signà el President de la Batllia", quan "no està emparat per cap norma legal per a dictar l'esmentat precepte i així mateix, no existeix cap norma escrita que reguli la declaració de la rebel·lia processal, a l'excepció del Decret de 16 de febrer de 1918, de citació a judici";

- finalment, i siguin quin siguin els motius del pronunciament de la situació de rebel·lia processal, seria igualment de manera errònia que les resolucions judicials haurien declarat la inadmissibilitat a tràmit de les apel·lacions dirigides contra la decisió de la inadmissió a tràmit de l'escrit de contesta i de demanda reconvençional de la recurrent. I, això, perquè es tractaria d'una decisió interlocutòria que, sense pronunciar-se en el fons, resol únicament "una pretensió de caire merament processal", que no impedeix la "continuació del judici de primera instància."

Segon

Si bé la decisió adoptada pel Tribunal Unipersonal de la Batllia no acaba el procediment, la representació processal de la recurrent al·lega que aquesta decisió “produeix una molt greu indefensió a la meva representada ja que li impedeix defensar-se degudament en l’esmentat plet.”

A més, tot i que l’auto del 14 de setembre del 2010 del Tribunal Superior de Justícia precisa que una vegada dictada la resolució definitiva del judici, la recurrent podrà formular, si és el cas, el recurs corresponent, la representació processal de la recurrent al·lega una segona causa d’indefensió, ja que, segons el seu parer, és evident que “la segona instància processal no dona tantes garanties per enjudiciar el cas com la primera (per exemple la limitació de les proves, i altres aspectes derivats precisament de no haver pogut formular degudament la contesta a la demanda).”

En primer lloc, observarem que la juxtaposició d’aquests dos arguments podria dur a confusió donant a entendre que les decisions impugnades la situarien en indefensió a dos nivells.

En realitat, fent valer que, concretament en matèria de proves “la segona instància processal no dona tantes garanties per enjudiciar el cas com la primera”, la part recurrent planteja un problema fals.

Si l’article 73 de la Llei transitòria de procediments judicials disposa, efectivament, que davant la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia no s’admetrà la pràctica de proves noves, això no és generador de cap indefensió. Efectivament, es tracta aquí de les proves que pretendria invocar una part que tenia la possibilitat d’invocar-les en primera instància i no ho va fer.

Per contra, amb la llei andorrana, com en tots els ordenaments jurídics comparables, tractant-se de proves que la part s’hauria vist impedida de presentar en primera instància, aquesta té la possibilitat de produir-les en apel·lació. Això és així, d’acord amb l’article 73 esmentat, ja que “el ponent (...) podrà ordenar proves per a millor proveir i aquelles a instància de parts que hagués estat impossible

practicar en instàncies anteriors.”

En aquestes condicions, la recurrent invoca menys garanties en la segona instància de manera inoperant.

L'única qüestió que interessa, doncs, examinar és la de saber si davant la Batllia, i pel fet de la declaració de la rebel·lia processal, la no admissió de l'escrit de contesta i de demanda reconvençional ha situat de manera efectiva la recurrent en situació d'indefensió.

Tot i que, com ho considera el Tribunal Superior de Justícia, l'aute del 30 de juny del 2010 “no impedeix la continuació del judici de primera instància ni encara menys hi posa fi”, la recurrent estima que es vulneren igualment els seus drets constitucionals a la jurisdicció i a un procés degut, ja que s'ha causat una indefensió greu.

Aquesta indefensió es derivaria de la decisió de situar-la en rebel·lia processal, perquè se li ha impedit “defensar-se degudament en l'esmentat plet”. Efectivament, considera que la presentació de l'escrit de contesta constitueix “el tràmit més important i essencial de tot procés civil, i en el qual només es poden formular els fets i fonaments de dret que vertebrin l'oposició a la demanda (no essent possible de fer-ho en el tràmit de conclusions).”

Altrament dit, segons el seu parer, en el marc d'un procés laboral “no compta amb cap altre tràmit per poder rebatre els fonaments de l'actora.”

Convé, així doncs, examinar aquest punt.

En primer lloc, s'ha d'observar que si la declaració de rebel·lia processal va dur al batlle a no admetre a tràmit l'escrit de contesta i de demanda reconvençional de la recurrent, en cap moment es va considerar que aquesta part s'aplanava en relació amb els arguments i amb la demanda de l'altra part.

A partir d'aquí, la instància seguint el seu curs, cal examinar si la part defenent podia rebatre aquests arguments posteriorment mitjançant els arguments i les proves no admeses a tràmit per l'aute del 30 de juny del 2010.

La recurrent pretén que no, tanmateix, es tracta d'unes afirmacions que no es sustenten en cap demostració.

De fet, en el marc del procediment civil davant el batlle, res no s'oposa a que la part que ha vist denegada l'admissió a tràmit del seu escrit, pugui rebatre els arguments de la part adversa i, per tant, fer valer els seus propis arguments i, concretament, els seus mitjans de prova. És suficient destacar que en aquesta causa, l'aute del 30 de juny del 2010 tot i decidir no admetre a tràmit l'escrit de contesta i de demanda reconvençional fixa les audiències per a la celebració dels tràmits de proposició i de judici de proves pels dies 19 i 26 de juliol següents.

El fet que l'aute del 30 de juny del 2010 no interromp la instància, permet a la recurrent de fer valer, posteriorment a l'audiència esmentada, els seus arguments, concretament, els mitjans de prova que estimi convenient oposar als arguments i pretensions de l'altra part. Per tant, no pot al·legar haver estat situada en indefensió.

De la jurisprudència del Tribunal Constitucional en relació amb l'article 10.2 de la Constitució se'n deriva que "la protecció judicial plena ha d'ésser una protecció judicial sense indefensió" (Sentència del 13 de març de 1997 recaiguda en la causa 96-9-RE), per consegüent en aquesta causa, pel que fa a la indefensió, aquest recurs d'empara està mancat de contingut constitucional.

Així mateix, ja que la decisió d'inadmissió a tràmit de l'escrit de contesta i de demanda reconvençional no li ha creat una situació d'indefensió i, per tant, no ha vulnerat els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, els arguments que desenvolupa en relació amb la declaració de la seva rebel·lia processal i de la inadmissió a tràmit de les seves apel·lacions són inoperants, ja que cap d'aquestes resolucions ha tingut com a conseqüència la vulneració del seu dret a la defensa susceptible d'exercir-se plenament en la fase de la primera instància i, si s'escau, en la fase d'apel·lació cas que es recorregués la decisió de fons del jutge de la primera instància.

Doncs, és a títol molt subsidiari que s'hi dedicaran les observacions següents.

Tercer

Pel que fa a la declaració de la situació de rebel·lia processal que va tenir com a resultat la no admissió a tràmit de l'escrit de contesta, la recurrent desenvolupa dos arguments:

- En primer lloc, argüint consideracions diverses de fet, considera que no es podia establir que el seu escrit de contesta hagués estat presentat de forma extemporània i menys encara que les causes del seu retard en la presentació no fossin degudes a unes circumstàncies insuperables que no li poden ser imputables.

Sobre aquest punt recordarem, primerament, que tractant-se de la interpretació i de l'aplicació de les normes de procediment (excepte en el cas d'una absència de contesta a les pretensions al·legades, d'un error material manifest, d'una absència de motivació, o d'una decisió arbitrària en el sentit de lògicament irraonable) la competència correspon de manera exclusiva a les jurisdiccions ordinàries i no al Tribunal Constitucional.

Dit això, en aquesta causa s'observa, malgrat les al·legacions diverses de la recurrent sobre la presència de la procuradora a partir de les 9.00 h. en les dependències de la Batllia o sobre el moment a partir del qual va disposar de l'escrit de contesta, allò que està objectivament establert és que l'escrit que havia de ser presentat a les 9.00 h. ho va ser a les 10.50 h., és a dir, amb quasi dues hores de retard. I res demostra que aquest retard fos degut a unes circumstàncies insuperables i no imputables a la procuradora de la recurrent.

Com al·lega la recurrent, allò que és cert és que el fet que tots els tràmits de la Cúria d'aquell batlle haguessin estat fixats a les 9.00 h. impedeix que un mateix batlle tramiti en una mateixa hora tots els tràmits que han de ser despatxats aquell dia. Per tant, era poc probable que el tràmit de contesta s'hagués pogut evacuar a aquella hora.

Ara bé, convé preguntar-se si hi havia algun element que s'imposés al batlle per tal que considerés que, malgrat el retard d'una hora i cinquanta minuts, imputable a la procuradora de la recurrent, l'escrit de contesta no havia estat presentat de forma extemporània.

En realitat, l'apreciació en relació amb aquest punt correspon a la jurisdicció ordinària en l'exercici del seu poder discrecionari i, en qualsevol cas, no correspon a la competència del jutge constitucional.

En aquesta causa, el Tribunal Unipersonal de la Batllia va considerar que calia concloure a la presentació extemporània de l'escrit de contesta i ho va fer mitjançant una resolució motivada: en primer lloc, destaca un primer aplaçament "compte tingut que la lletrada de la defenent no havia preparat el corresponent escrit de contesta a la demanda", seguidament, fent referència a la jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia (aute TSJ-193/09 III), va considerar que "la Cúria és una institució pròpia del sistema judicial andorrà i la celebració dins d'ella dels tràmits processals civils pretén que aquestes actuacions es desenvolupin en unitat d'acte, fet que esdevé especialment rellevant quan la compareixença dels litigants és personal, ja que en cas que una de les parts compleixi de manera relaxada el mandat de compareixença judicial perjudica a aquell que acudeix a l'hora fixada i ni se li pot exigir que passi tot el dia a la Batllia esperant al contrari, ni que hagi de comparèixer diverses vegades fins a coincidir amb l'altre part."

Aquesta motivació, de manera evident, no és ni insuficient, ni arbitrària.

- En segon lloc, sobre aquest mateix punt de la fixació de tots els tràmits a les 9.00 h. i sobre el fet que la no presentació a aquesta hora provoca la pèrdua del tràmit corresponent, la recurrent discrepa i impugna aquestes regles, perquè es fonamentarien en una carta redactada i signada pel president de la Batllia. Efectivament, considera que "el President de la Batllia no està emparat per cap norma legal per a dictar l'esmentat precepte i així mateix, no existeix cap norma escrita que reguli la declaració de la rebel·lia processal."

Nogensmenys, com admet la representació processal mateixa de la recurrent, la rebel·lia processal està regulada en el Decret del 16 de febrer de 1918 que defineix el concepte de rebel·lia processal.

Sigui com sigui, tractant-se del supòsit de la no compareixença a la instància d'una part degudament citada, calia extreure les conseqüències d'aquesta situació en l'àmbit processal. En absència d'una regulació específica, corresponia al president de la jurisdicció fer-ho. Efectivament, d'acord amb l'article 50 de la Llei qualificada de la justícia "el seu nomenament li confereix la responsabilitat de l'organització i bon funcionament de la Batllia d'Andorra". Per tant, li corresponia prendre les mesures de l'organització interna dels serveis que depenen de la seva autoritat. Així doncs, exerceix els poders que li han estat concedits per tal d'assegurar un bon funcionament de la Justícia. L'argument de la recurrent no es pot, doncs, estimar.

Quart

Finalment, la recurrent addueix que s'hauria considerat de manera errònia que la decisió de no admetre a tràmit l'escrit de contesta no era susceptible d'apel·lació. Pel que fa a aquest punt esgrimeix tres arguments:

- la declaració d'inadmissió a tràmit de la seva apel·lació hauria infringit les disposicions de l'article 9 de la Llei qualificada de la justícia segons la qual "els Batlles i Tribunals (...) hauran de resoldre sempre sobre les pretensions que els hi siguin formulades i només podran desestimar-les per motius formals si el defecte es insubsanable."

- pel fet de fer referència a l'article 173 de la Llei qualificada de la justícia, el Tribunal Superior de Justícia (aute del 30/11/2010) hauria motivat la seva decisió en un fonament "totalment invàlid ja que es vertebrava en una concreta disposició legal que és inexistent."

- "Davant l'absència de regulació dels supòsits en què es poden recórrer els actes de tràmit (...) els principis generals del dret permeten aplicar una norma d'una altra branca del dret de forma analògica", en aquest cas l'article 8 in fine de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Cap d'aquests motius pot prosperar.

Pel que fa a la infracció de l'article 9 de la Llei qualificada de la justícia, la representació processal de la recurrent fa, en realitat, una interpretació inexacta d'aquest text. Altrament, com ho precisa ella mateixa, les disposicions d'aquest article tenen per objectiu donar prioritat a "l'enjudiciament del fons de l'assumpte". Això implica, certament, que el jutge no es pot dispensar de pronunciar-se sobre el fons invocant vicis de forma que fossin subsanables, tanmateix, a condició, evidentment, que el recurs plantejat sigui admissible a tràmit.

Nogensmenys, aquest no era el cas en aquesta causa. El Tribunal Superior de Justícia no es va fonamentar en qualsevol vici de forma per excloure un pronunciament en el fons, sinó en el fet que s'havia plantejat una qüestió que no era susceptible d'un pronunciament sobre el fons, ja que es tractava d'una qüestió interlocutòria i, per tant, un pronunciament que no prejudicava el fons del litigi.

Si la naturalesa de la decisió impugnada la duia a ser considerada com a no susceptible de recurs, a més i contràriament a allò que pretén la recurrent, la Llei mateixa imposava la inadmissibilitat a tràmit de l'apel·lació dirigida contra una decisió d'inadmissió a tràmit.

Pel que fa al segon argument de la recurrent, és cert que l'article 173 de la Llei qualificada de la justícia no existeix, ja que aquesta Llei només en conté 102, ara bé, és de manera especiosa que pretén recolzar aquest punt al·legant que:

- el fonament de la decisió del Tribunal Superior de Justícia seria "totalment invàlid" amb motiu de la inexistència de la disposició esmentada;
- la referència a les solucions jurisprudencials ja establertes tampoc estaria fonamentada, ja que amb motiu de la "llacuna legal" aquesta jurisprudència seria ella mateixa totalment inconsistent.

Convé doncs examinar aquests arguments.

Si l'aute del 30 de novembre del 2010 fa referència a un article de la Llei qualificada de la justícia, que efectivament no hi figura, per a un observador de bona fe, és fàcil verificar que es tracta d'un error material sense cap conseqüència en el dispositiu de la decisió.

Efectivament, si el Tribunal Superior de Justícia fa referència a un article 173, no es limita a esmentar-lo, sinó que indica també el seu contingut. Contingut que correspon de manera exacta al de l'article 173 de la Llei transitòria de procediments judicials que precisa els límits de la possibilitat de formular apel·lació "contra la resolució d'incidentes" i que s'aplica, per tant, precisament a aquesta causa.

Es tracta, per tant, d'un simple error material, un error de redacció que ha consistit en mencionar les sigles LQJ (Llei qualificada de la justícia) en lloc de LTPJ (Llei transitòria de procediments judicials).

En cas d'errors com aquest, cal observar que si bé el dret comparat proposa fórmules de recurs de rectificació material, és pacífic que aquest recurs només s'obre a condició que l'error invocat hagi exercit una influència en relació amb la solució aportada a l'assumpte. En cas contrari, no hi ha lloc a plantejar cap recurs, perquè seria superflu rectificar un error que no ha tingut cap influència.

Aquest tipus de recurs no existeix en l'ordenament jurídic andorrà, tanmateix, a Andorra com en altres llocs, cal, si s'escau, treure les conseqüències del caràcter mínim d'un error i de l'absència del seu abast.

En aquesta causa, hi ha hagut certament un error en la menció de la Llei, però això no ha implicat un error en el text efectivament aplicable. El text aplicable en aquesta causa era l'article 173 de la Llei transitòria de procediments judicials i com es desprèn de la citació del seu contingut, és aquest el que ha estat aplicat.

Per tant, l'error comés és un simple error material sense cap incidència en el pronunciament de la decisió, i la recurrent no pot aduir encertadament aquest error per impugnar la desestimació del seu incident de nul·litat d'actuacions.

Així mateix, també invoca de manera vana, la inconsistència del fonament jurisprudencial del Tribunal Superior de Justícia, ja que la jurisprudència citada és aquella que ha posat en pràctica l'article 173 esmentat. No hi ha aquí cap "llacuna legal" que impliqui la inconsistència del fonament jurisprudencial de l'acte del 30 de novembre del 2010.

Finalment, la recurrent pretén que "davant l'absència de regulació dels supòsits en que es poden recórrer els actes de tràmit (...) els principis generals del dret permeten aplicar una norma d'una altra branca del dret de forma analògica". Precisa que en aquesta causa, seria el cas amb l'article 8 "in fine" de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal.

Aquesta pretensió està doblement no fonamentada, ja que es recolza en un error d'anàlisi dual.

En primer lloc, és inexacte pretendre que en matèria de recurs contra els actes de tràmit en el procediment civil ens trobem davant d'una "absència de regulació". La regulació existeix, es tracta de la de l'article 173 esmentat que estableix que "contra la resolució d'incidents que impossibilitin la prossecució del procediment (...) es podrà interposar recurs davant del Tribunal Superior de Justícia."

És clar que aquest text estableix una possibilitat de recurs, tanmateix, la limita als supòsits en què la continuació del procediment no sigui possible. A contrari, com destaca el Tribunal Superior de Justícia, aquest mateix text estableix "contra la resolució d'incidents que no impossibilitin la prossecució de procediment no es podrà interposar recurs."

Aquí, com ja s'ha dit anteriorment, la decisió de no admetre a tràmit l'escrit de contesta de la recurrent no impedeix la continuació del judici de primera instància, ni hi posa fi.

En aquestes condicions, de conformitat perfecta amb la Llei, el Tribunal Superior de Justícia va acordar "No admetre a tràmit el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de la Sra. Maria REIG MOLES."

Per tant, no hi havia cap justificació per pretendre l'aplicació, per analogia, d'una altra branca del dret. Tanmateix, en qualsevol cas, en pro del raonament, en cas d'existir una regulació legal d'aquest punt, la pretensió de l'aplicació de l'article 8 in fine de la Llei qualificada de la jurisdicció administrativa i fiscal tampoc s'hagués pogut justificar.

Aquest article, citat per la recurrent, disposa que "Tant en la via administrativa com en la via jurisdiccional es podran impugnar els actes definitius, els de tràmit quan impossibilitin la continuació del procediment i, els que produeixin indefensió."

Podem observar que l'abast d'aquest text és exactament el mateix que el de l'article 173 de la Llei transitòria de procediments judicials, però en qualsevol cas no s'hagués pogut aplicar en aquesta causa, ja que l'acte de tràmit en litigi no impossibilitava la continuació del procediment i no havia causat cap indefensió a la part interessada.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-43-RE interposat per la representació processal de la Sra. Maria Reig Moles, contra l'aute del 30 de novembre del 2010, dictat pel Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal de la recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 6 d'abril del 2011.

Pierre Subra de Bieusses
President

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
Vicepresident

Didier Maus
Magistrat

Carles Viver Pi-Sunyer
Magistrat